

Ri nab'e carta xutz'ib'aj ri Pablo che riglesia k'o Tesalónica

**Ri Pablo kuya pan rutzil kiwach
ri hermanos e k'o Tesalónica**

1 ¹Ri'in Pablo kuk' ri wachb'il Silvano y Timoteo kaqataq b'i wa carta che alaq, ri alaq re riglesia k'o Tesalónica, alaq re ri Qaqaw Dios y re ri Qanimajawal Jesucristo. K'ulu k'u alaq ri unimal rutzil k'u'xaj y ri utzil chomal re ri Qaqaw Dios y re ri Qanimajawal Jesucristo.

**Ri Pablo katioxin chwach ri Dios
ruma riglesia k'o Tesalónica**

²Lik xaqi kojtioxin chwach ri Dios uma onoje alaq echiri' kaqa'an orar pawi' alaq. ³Xaqi e k'o alaq chiqak'u'x chwach ri Qaqaw Dios ruma ri katajin alaq che uk'utik ruk' ri kub'ulib'al k'u'x alaq y ri rutzil k'u'x alaq, ye yruma na oq'otam ta k'ana

*Puerto re Tesalónica
(Hechos 17:1; 1 Tesalonicense 1:1; 2 Tesalonicense 1:1)*

alaq ri kub'ul pan k'u'x alaq che ruk'unib'al ri Qanimajawal Jesucristo.

⁴Hermanos, ri lik k'ax kana' alaq ruma ri Dios, ri'oj qeta'am ralaq alaq cha'tal ruma Rire. ⁵Ma echiri' xqatzijoj ri Utzilaj Tzij che alaq, na xqatzijoj ta xa ruk' qach'a'tem ri'oj, ma e xqatzijoj ruk' ruchuq'ab' ri Santowilaj Ruxlab'ixel ri Dios; yej ek'u ri' Rire xujikib'a' uwach lik qatzij ri xqatzijoj. Ralaq eta'am alaq chi utz sa' ri qab'inik qasilab'ik echiri' xojopon chixo'l alaq, ma ronoje ri xqa'ano, xqa'ano re to'b'al e alaq.

⁶Ek'u ralaq e lik xk'am alaq re ri qab'inik qasilab'ik ri'oj y rub'linik usilab'ik ri Qanimajawal. Yey tob' ne xk'ul alaq ri Utzilaj Tzij chupa unimal k'axk'ob'ik, chupa ri anima' alaq k'o ri ki'kotemal kuya ri Santowilaj Ruxlab'ixel ri Dios. ⁷Wa' wa x'an alaq e jun k'utub'al chikiwach konoje ri hermanos kikojom rub'i' ri Cristo*, ri e k'o chupa taq ri luwar re Macedonia y re Acaya. ⁸Ruma k'u ri x'an alaq xe'ek utzijoxik Ruch'a'tem ri Qaqaw pa taq ronoje luwar, na xew ta Macedonia y Acaya. Ma pa uk'iyal luwar katataj wi ri kub'ulib'al k'u'x alaq ruk' ri Dios, y jek'ula' na kajawax ta chi kaqatzijoj chikiwach ri jujun chik ri xu'an ri Dios uk' alaq. ⁹Ma e ne rike kakitzijoj ri utzilaj qak'ulik x'an ralaq yej su'anik xoq'otaj kan alaq ri kiloq'nimaxik taq ri tiox cha' e kaloo'nimax alaq ri Jun paqatzij wi e Dios k'aslik. ¹⁰Yey kakitzijoj e oye'em alaq ri Jun kape chila' chikaj, wa' e ri Jesús Ruk'ajol ri Dios, ri xk'astaj lo chikixo'l ri ekaminaq. Yey Rire kojukolob'ej che ri q'atb'al tzij re ri Dios katajin loq.

Ruchak ri Pablo chupa ri tinamit Tesalónica

2 ¹Hermanos, eta'am alaq lik k'o xutiqoj janipa q'ij xojk'oji' chila' uk' alaq. ²Yey eta'am ne alaq ri xqik'owib'ej echiri' k'amaja' kojopon uk' alaq; lik xk'aq b'i qaqq'ij ruk' k'axlaj ch'a'tem y lik x'an k'ax chiqe chupa ri tinamit Filipos.^a Ek'uchiri' xojopon uk' alaq, ri Dios lik xuya qachuq'ab' che utzijoxik ri Utzilaj Tzij chixo'l alaq, tob' e k'o ri lik xkaj kojkiq'atej. ³Ek'u ri tzijonik xqa'an chiwach alaq na xqa'an ta ruk' sachib'al na'o, na xqa'an ta ruk' rayib'al na ub'e taj yej na xqa'an tane re kaqasok alaq. ⁴Ma ri tzijonik xqa'ano e chirij ri karaj ri Dios, ri xcha'w qe'oj y xuya paqaq'ab' rutaq'oxik ri

^a 2:2 Hch. 16:19-24

Utzilaj Tzij. Na e ta k'u kaqa'an janipa ri kakaj rachijab', ma e kaqa'an janipa ri karaj ri Dios, ri karilo we utz o na utz taj sa' ri k'o chupa ri qanima'.

⁵Eta'am alaq hermanos, ri'oj na xqayak ta q'ij alaq xa ruma k'o kaqaj che alaq y na jinta xqa'ano xa re kaqesaj puaq che alaq. Ri Dios reta'am lik qatzij wa kaqab'i'ij. ⁶Yey na e ta kaqatzukuj kayak qaq'ij uma ralaq o kuma jujun chik. Tob' ne paqaq'ab' k'o wi kojtaqan pawi' alaq ruma oj utaqo'n ri Cristo*, pero na xqa'an ta wa'. ⁷Ri xqa'an uk' alaq e pacha' ku'an juna ixoq kuk' ri ralk'o'al echiri' keb'uk'iyisaj y keb'uchajij ruk' ch'u'ch'uj uk'u'x. ⁸Ruma k'u ri k'axna'b'al qak'u'x che alaq, na xew ta lik xqaj kaqatzijoj ri Utzilaj Tzij re ri Dios che alaq, ma lik ne xqaya qanima' che to'ik alaq, tob' ne ruk' wa' kojkamik, ma lik k'ax kaqana' alaq.

⁹Hermanos, kak'un chik'u'x alaq ri qachak y ri qakosik xqik'owib'ej chila' uk' alaq; ma ri'oj xojchakun chipaq'ij chichaq'ab' cha' jela' na xqa'an ta oj eqa'n chuql junq che alaq^b echiri' xqatzijoj ri Utzilaj Tzij re ri Dios chixo'l alaq.

¹⁰Ilom k'u ralaq y rilom ne ri Dios sa' ri qab'inik qasilab'ik chixo'l alaq ri kojom alaq rub'i' ri Cristo. Ma ri qab'inik lik chom, lik jusuk' y na jinta k'o kach'a'tib'en re.

¹¹Lik eta'am k'u alaq, ri xqa'an e pacha' ku'an juna achi kuk' ri ralk'o'al. Ma xqapixab'aj alaq, xqanamarisaj k'u'x alaq chijujunal alaq ¹²y lik xqatz'onoj che alaq cha' kab'in alaq jusuk' jela' pacha' ri lik taqal che alaq ri alaq re ri Dios, ri kusik'ij alaq cha' kak'oji' alaq chupa ri chomilaj utaqanik.

¹³E uwari'che, ri'oj xaqi kojtoxin chwach ri Dios, ma echiri' xqatzijoj ri Utzilaj Tzij re ri Dios che alaq, na xk'ul ta alaq wa' xa pacha' uch'a'tem tikawex; ma xmaj alaq usuk' paqatzij wi wa' e Uch'a'tem ri Dios yey wa' e ri kujalk'atij ri b'inik silab'ik alaq, ri kojom alaq rub'i' ri Cristo.

¹⁴Ralaq hermanos, xtij alaq k'ax pakiq'ab' ri e re ri tinamit alaq, jela' pacha' ri xkik'ulumaj rutinamit ri Dios, ri kikojom rub'i' ri Qanimajawal Jesucristo pa taq ri luwar re Judea, ma rike xeternab'ex ruk' k'ax kuma ri kach e aj judi'ab!. ¹⁵Yey wa' wa aj judi'ab' e xekamisan re ri Qanimajawal Jesucristo y e xekamisan ke ri q'alajisanelab' xetaq lo kuk', yey xojkesaj

^b **2:9** Ri Pablo kuk' ri rachb'i'il kaki'an carpa y ruk' wa' kakich'ak kirajil. Hch. 18:3

lo ri'oj chupa taq ri kitinamit. Rike na kaki'an ta ri kuk'ul uk'u'x ri Dios y na kakiya tane luwar chike jujun chik kaki'an ri utz chwach ri Dios. ¹⁶Ma echiri' kaqatzijoj ri Utzilaj Tzij chikiwach ri na e ta aj judi'ab' cha' kekolob'etajik, rike kakitij uq'ij kojkiq'atej. Ruk' wa' lik katajin uk'iyarik ri kimak y jek'ula' ri' ri nimalaj q'atb'al tzij re ri Dios k'o chi pakiwi!.

**Ri Pablo karaj kopon tanchi kuk'
ri hermanos e k'o Tesalónica**

¹⁷Ek'u ri'oj hermanos, tob' naj oj k'o wi che alaq yey k'o tan q'ij na qilom ta wach alaq; na ruk' ta k'u ri' xaqi k'o alaq pa qanima' y lik kurayij pan qak'u'x ke'qila tanchi wach alaq. ¹⁸Lik k'u xqarayij koje'b'ina uk' alaq. Ri'in, in Pablo, na xa ta julaj lik xintij uq'ij ki'nwila alaq, pero e ri Satanás* xukoj q'atb'al chiqawach.

¹⁹¿China ri kuya ki'kotemal chiqe ri'oj? E ralaq, ma lik kub'ul pan qak'u'x uk' alaq yey e ralaq ri tojb'al re ri qachak. Yey echiri' kak'un lo ri Qanimajawal Jesucristo, lik kojki'kot k'u ri' ma lik k'o xutiqoj ri chak qa'anom uk' alaq. ²⁰Uma k'u ri' ralaq, ri'oj kaqana'o lik k'o xe'ela wi ri chak qa'anom y lik kojki'kot che.

3 ¹Ruma k'u lik kaqaj chik kaqata rason alaq,^c xqach'ob' k'u ri' kojkanaj kan qatukel ri'oj chupa ri tinamit Atenas ²y xqataq k'u b'i ri qa hermano Timoteo, ri raj chak ri Dios y to'b'el qe che utzijoxik ri Utzilaj Tzij re ri Cristo, cha' rire ku'nimarisaj k'u'x alaq y ku'pixab'aj alaq cha' na kasach ta ri kub'ulib'al k'u'x alaq, ³y jela' na jinta junq che alaq kok chuk'u'x wa' wa k'axk'ob'ik k'o wi alaq. Ma eta'am alaq lik rewi kojik'ow chupa taq wa!. ⁴Ma echiri' k'a oj k'o chila' uk' alaq, xqab'i'ij che alaq kape k'axk'ob'ik paqawi!; yey lik eta'am chi k'u alaq e xu'ana wa!. ⁵Ruma k'u lik xuaj kanta rason alaq, xintaq b'i ri Timoteo uk' alaq cha' kareta'maj sa' u'anom ri kub'ulib'al k'u'x alaq; ma uxi'im rib' nuk'u'x k'axtaj ritzel winaq xusok alaq cha' kaya kan alaq ri Cristo* y jek'ula' ri' na jinta xutiqoj ri qachak uk' alaq.

^c **3:1** Echiri' ri Pablo xumaj rason lik eternab'em ruk' k'axk'ob'ik ri hermanos e k'o Tesalónica, rire lik xrax ke'ek che kito'ik, pero k'o xq'aten re cha' na ke'ek taj. 1Ts. 2:14,17-18

⁶Pero echiri' xtzelej lo ri Timoteo che rilik alaq, xuya chomilaj rason chiqe puwi ri kub'ulib'al k'u'x alaq y ri rutzil k'u'x alaq. Yey xub'i'ij chiqe lik oj k'o chik'u'x alaq y lik ka'aq alaq kil alaq qawach, jela' pacha' ri'oj lik kaqaj kaqil wach ralaq. ⁷E uwari'che hermanos, chupa ronoje ri kojtajin che rik'owib'exik y ri k'axk'ob'ik oj k'o wi, xkub'i' ri qanima' ruma ri xqata puwi ri kub'ulib'al k'u'x alaq. ⁸Echiri' xqato lik tikil alaq chi utz chwach ri Qaqaw, wa' xunimarisaj qak'u'x. ⁹Ruma k'u' ri', na kaqariq taj su'anik kaqatioxij che ri Dios ri unimal ki'kotemal kaqana' uma ralaq. ¹⁰Ma chipaq'ij chichaq'ab' na kojuxlan ta che utz'onoxik che ri Dios kuya chiqe ke'qila wach alaq, y jek'ula' kaqato' alaq cha' katz'aqat uwach ri kub'ulib'al k'u'x alaq ruk' ri Cristo. ¹¹Ek'u ri Qaqaw Dios y ri Qanimajawal Jesucristo chuya'a chiqe kojopon uk' alaq. ¹²Ri Qanimajawal chunimarisaj ri rutzil k'u'x alaq cha' lik k'ax kana' ib' alaq chiwach alaq y k'ax kena' alaq konoje ri tikawex, jela' pacha' kaqa'an ri'oj che alaq. ¹³Yey chujikib'a' k'u'x alaq y chuto'o alaq cha' ri b'inik silab'ik alaq ku'an lik jusuk' y na jinta k'ana mak kariqitaj che alaq chwach ri Qaqaw Dios echiri' kak'un tanchi ri Qanimajawal Jesucristo kuk' konoje ri santowilaj utinamit.

Ri saqil b'inik silab'ik karaj ri Dios chiqe

4 ¹Wo'ora hermanos, lik kaqatz'onoj che alaq y kaqapixab'aj alaq chupa rub'i' ri Qanimajawal Jesucristo: B'ina alaq jela' pacha' ri lik taqal che ri b'inik silab'ik alaq e chirij ri xmaj alaq chiqe, ma e wa' ri lik kuk'ul uk'u'x ri Dios; ek'u lik xaqi tijoj ib' alaq ri' che wa!. ²Lik eta'am chi alaq sa' taq ri pixab'anik xqaya chiwach alaq pa rub'i' ri Qanimajawal Jesucristo, ³ma ri rajawal uk'u'x ri Dios e ri santowilaj b'inik silab'ik alaq. Metz'ab'ej k'u uwa q'ij alaq ruk' junq na k'ulel ta alaq. ⁴Chijujunal alaq k'ola alaq pa saqil wi ruk' ri ixoqil^d alaq y jek'ula' loq'oj alaq uq'ljj. ⁵Maya k'u ib' alaq che rayib'al na chom ta uwach pacha' ri kaki'an ri winaq na keta'am ta uwach ri Dios. ⁶Mu'ana ri k'o junq che alaq ku'an ri na utz taj o kusokosa' juna ratz-uchaq' puwi taq wa', ma ri Qanimajawal kuq'at tzij puwi ri ka'anaw wa', jela'

^d 4:4 “Ixoqil”: Pa ri ch'a'tem griego kub'i'ij “k'olib'al” o “chapab'al”. Yey chupa wa' wa versículo ke'elawi “esposa” o “cuerpo”.

pacha' ri qab'l'im y qaq'alajisam chi che alaq. ⁷Ma ri Dios na xojusik'ij taj re kaqach'ulaj ri qab'inik, e xojusik'ij re kojk'oji' che jun santowilaj b'inik. ⁸China k'u ri kak'aqaw b'i uq'ij wa pixab'anik, na e ta kuk'aq b'i uq'ij juna achi, e kuk'aq b'i uq'ij ri Dios, ma wa pixab'anik petinaq ruk' Rire, ri uya'om ri Santowilaj Ruxlab'ixel chiqe.

⁹Chwi k'u ri rutzil k'u'xaj chiwach alaq, na chirajawaxik taj k'o kantz'ib'aj pana che alaq puwi wa!, ma ri Dios uk'utum che alaq chirajawaxik k'ax kana' ib' alaq chiwach alaq, ¹⁰y jela' katajin alaq che u'anik kuk' konoje ri hermanos e k'o chila' pa ronoje taq ri luwar re Macedonia. Lik k'u kantz'onoj che alaq hermanos, e xaqi tijoj ib' alaq che wa!. ¹¹Yey chok alaq il che ri kak'oji' utzil chomal chiwach alaq; mamin ib' alaq chupa taq ri na e ta alaq. Yey chakuna k'u alaq ruk' ri q'ab' alaq jela' pacha' ri pixab'anik qa'anom kan che alaq, ¹²cha' jela' na koy'ej ta alaq chike jujun chik janipa ri kajawax che alaq y jek'ula' chom kilitaj ri b'inik silab'ik alaq chikiwach ri k'amaja' kakikoj rub'i' ri Cristo*.

Ruk'unib'al ri Qanimajawal Jesucristo

¹³Hermanos, e kaqaj ri'oj lik kamaj alaq usuk' chi utz pakiwi ri qa hermanos ekaminaq chik, cha' na kab'ison ta alaq jela' pacha' kaki'an ri tikawex na kub'ul ta pan kik'u'x che rilik tanchi kiwach ri ekaminaq chik. ¹⁴Ma we kaqakojo ri Qanimajawal Jesucristo xkamik yey xk'astaj lo chikixo'l ri ekaminaq; jela' k'u ri' kaqakojo, ri Dios keb'uk'am lo ruk' ri Qanimajawal Jesucristo janipa ri xekamik kikojom b'i rub'i' Rire.

¹⁵Wa kaqab'i'ij che alaq wo'ora e chirij ri xuk'ut kan ri Qanimajawal: E ri'oj janipa ri k'a oj k'aslik echiri' kak'un tanchi ri Qanimajawal, na kojnab'ej tub'l'i chikiwach ri qa hermanos, ri xekam nab'e chiqawa ri'oj. ¹⁶Ma echiri' ri Qanimajawal kape chila' chikaj, katataj jun kowilaj qulaj re taqanik, ri qulaj re jun ángel lik k'o uwach y ruch'awib'al ri trompeta re ri Dios. Ek'uchiri', ri hermanos ekaminaq chik, kek'astaj lo nab'e. ¹⁷Tek'uchiri' ri'oj, ri k'a oj k'as wara che ruwachulew, kojk'am b'i junam kuk' rike pa sutz' re ke'qak'ulu ri Qanimajawal punik'ajal kaj. Y koje'k'ola k'u ruk' ri Qanimajawal na jintu chi utaqexik. ¹⁸E uwari'che, nimarisaj k'u'x alaq chiwach alaq ruk' wa ximb'i'ij loq.

5 ¹Hermanos, na chirajawaxik taj kantz'ib'aj pan ri'in che alaq puwi ruq'ijol ku'ana ronoje wa!. ²Ma ralaq lik eta'am alaq chi utz, ruk'unib'al ri Qanimajawal jela' ku'ana' pacha' ri okib'al re juna eleq'om pa juna ja chaq'ab', ma ri eleq'om na kub'i'ij ta apanoq jampala' koponik. ³Echiri' ri winaq kakib'i'ij: «Wo'ora lik k'o utzil chomal ma na jinta chi ch'a'oj y na jinta chi k'o kaqak'ulumaj,» xaqik'ate't k'u ri' kape ri k'axk'ob'ik pakiwi' jela' pacha' ri k'ax kujeq che juna ixoq echiri' kalax uch'uti'n. Yey taq wa' wa winaq na jinta k'o kesan ke chwach ri k'axk'ob'ik kape pakiwi!.

⁴No'j ralaq hermanos, na jinta chi alaq pa q'equ'malil, ma eta'am chi alaq puwi ri katajin loq; ruma ri' echiri' ri Qanimajawal kak'un tanchik, na kakam ta anima' alaq che ma oye'em chi alaq ruk'unib'al. Na kak'ulumaj ta k'u alaq ri' pacha' ri kuk'ulumaj junioq echiri' xaqik'ate't kok juna eleq'om pa rocho. ⁵Ma onoje ralaq kab'in alaq chupa ri Q'ijsaq y alaq re ri paq'ij. Ralaq y ri'oj na oj ta re ri chaq'ab', ma na oj jinta chi pa ri q'equ'malil. ⁶Ruma k'u ri', mawar qawach pacha' ri kaki'an ri jujun chik; ri qa'ana' e qachajij ri qab'nik qasilab'ik y lik qach'ob'o chi utz sa' ri kaqa'ano. ⁷Ma e ri kewarik, chaq'ab' kewarik; yey e ri keq'ab'arik, chaq'ab' keq'ab'arik.

⁸No'j ri'oj, ri oj k'o chupa ri Q'ijsaq, lik qachajij qib!. Ruk' ri kub'ulib'al qak'u'x y ri rutzil qak'u'x qa'ana jela' pacha' ri ku'an juna soldado ruk' ri ch'ich' ch'uqub'al ruwa uk'u'x. Yey qakub'a' pan qak'u'x che uk'ulik ri kolob'etajik qoye'em che ri Qaqaw jela' pacha' ri ku'an juna soldado ruk' ri casco ch'uqub'al re rujolom. ⁹Ma ri Dios na xojucha' taj cha' e kaqak'ul ruq'atb'al tzij paqawi'; ma e xojucha'o re kaqak'ul ri kolob'etajik ruma ri Qanimajawal Jesucristo, ¹⁰ri xkam quma ri'oj cha' tob' we oj k'aslik o we oj kaminaq chik echiri' kak'un Rire, koj-jeqi' k'u ri' junam ruk!. ¹¹Ruma k'u ri', b'ochi'ij k'u'x alaq y nimarisaj k'u'x alaq chiwach alaq, jela' pacha' ri katajin alaq che u'anik.

K'isb'al pixab'anik re ri Pablo che riglesia k'o Tesalónica

¹²Hermanos, kaqatz'onoj che alaq kojo alaq kitzij ri e k'amal wach alaq chupa rub'i' ri Qanimajawal, y 'ana k'u alaq janipa ri taqal chike ri kechakun chixo'lib'al alaq y kekipixab'aj alaq. ¹³Loq'oj alaq kiq'ij y k'ax chena'a alaq ruma ri chak kaki'ano. K'ola alaq chi utzil chomal chiwach alaq.

¹⁴Kaqatz'onoj che alaq hermanos, chepixab'aj alaq ri na jinta k'o kakaj kaki'ano. Nimarisaj alaq kik'u'x ri na jinta ukowil kik'u'x. Cheto'o alaq ri na jinta kichuq'ab' chwach ri Dios. K'ola unimal k'u'x alaq kuk' konoje ri e k'o uk' alaq.

¹⁵We k'o junq u'anom ri na utz taj che alaq, ma'an alaq uk'axel che. E tijoj ib' alaq che u'anik ri utz chiwach alaq y chikiwach konoje.

¹⁶E lik xaqi ki'kota alaq. ¹⁷Chipaq'ij chichaq'ab' 'ana alaq orar. ¹⁸Tioxin k'u alaq che ri Dios chupa taq ronoje ri kik'owib'ej alaq, ma e karaj ri' ri Dios che onoje alaq ri kojom alaq rub'i' ri Qanimajawal Jesucristo.

¹⁹Maq'atej alaq janipa ri karaj ku'an ri Ruxlab'ixel ri Dios uk' alaq. ²⁰Mak'aq k'u b'i alaq uq'ij taq ri q'alajisanik ku'an junq ruma ri Ruxlab'ixel ri Dios; ²¹lik ch'ob'o alaq raqan we wa' ruk' ri Dios petinaq wi. E lik taqej alaq janipa ri utz ²²yej jek'a k'u ib' alaq che ronoje ri na utz taj.

²³Ek'u ri Dios ri aj ya'l utzil chomal, lik chuchomaj ri b'inik silab'ik alaq cha' ronoje ri k'aslemal alaq ruk' ri k'u'x alaq y ri cuerpo alaq chajital chi utz che ronoje ri na utz taj, cha' jela' na jinta k'ana mak alaq echiri' kak'un tanchi ri Qanimajawal Jesucristo. ²⁴E ri Dios sik'iym e alaq che jun santowilaj b'inik silab'ik; yey Rire lik jusuk', ma kuya na ronoje ri to'b'al ub'i'tisim che alaq cha' kab'in alaq jusuk'!

²⁵Hermanos, 'ana alaq orar paqawi ri'oj.

²⁶Ya'a alaq rutzil wach alaq chiwach onoje alaq ruk' jun saqil tz'ub'uj chi'aj chwach ri Dios.^e

²⁷Chupa rub'i' ri Qanimajawal kamb'i'ij che alaq: Chajilaj alaq wa' wa carta chikiwach konoje ri hermanos.

²⁸K'ulu k'u alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Qanimajawal Jesucristo. Amén*.

^e 5:26 Ri Pablo jewa' xub'i'ij ma rike e kaki'an wa' chikiwach echiri' kakiya rutzil kiwach.